

מידע ששווה לך כסף

גיליון מס' 19 - טבת תשפ"ג

הפרישה לפנסיה, והחסכון הפנסיוני, הם מהנושאים החשובים והמשפיעים ביותר על עתידנו הכלכלי, וההתנהלות בעת החסכון ובהליך הפרישה, משמעותית מאוד עבורנו לשנים הבאות. אולם כגודל החשיבות העדר המודעות, אנו יודעים באופן כללי כי צריך להפריש פנסיה, וכי הכסף יחזור אלינו בתוספת תשואה כקצבה חודשית בגיל פרישה. אך לא מודעים לפרטים שמשמעותם הכספית עבורנו עצומה. זאת בין היתר, עקב הנחות שגויות רווחות, ושינויי חקיקה רבים שמבלבלים גם את מי שמצוי בנושא. לדוגמא: עקב ההבדלים בין פנסיה תקציבית לצוברת, רבים לא מודעים לכך שבפנסיה צוברת ובקרנות הותיקות ניתן להמשיך לעבוד ובמקביל לקבל קצבת פנסיה, לאפשרות למשיכה הונית (כל הכסף בפעם אחת) ועוד.

בעקבות התגובות הרבות שקיבלנו לאחר פרסום הכתובת במסגרת המדור בעיתון המודיע, החלטנו לייחד את הגיליון הנוכחי לנושא הפנסיה, בכדי להקל על הקוראים, חילקנו את החומר לשלושה כתבות כפי המפורט להלן.

תודה מיוחדת ליועצת הפרישה הגב' איזנפלד מ'פליטניום תכנון פנסיוני וליווי פרישה', שסייעה במידע רב.

נדגיש, כי המידע בכתבה הינו כללי בלבד, ואינו מהווה תחליף ליעוץ מקצועי, חשוב לציין כי לצוות אגודת ישראל אין רישיון ליעוץ פנסיוני, או את הידע למתן יעוץ בנושא.

לסיום, נזכיר כי אנו ב'קו הפתוח' של אגודת ישראל, ממתנים לפניות שלכם, ובכל התמודדות מול משרדי הממשלה, אתם מוזמנים לפנות אלינו, בטלפון: 03-5-600-700, או בדוא"ל: 035600700@agudat.yisrael

בברכה
ישראל קרויזר
הקו הפתוח - אגודת ישראל

מילון מושגים

עקב חוסר ההכרות של חלק מהציבור עם מושגים מתחום הפנסיה ערכנו 'מילון מושגים' מיוחד המופיע בהמשך הגיליון

[למעבר מהיר
לכתבה](#)

פנסיה לצעירים

לאילו שבגיל צעיר מספר נקודות שעשויים להגדיל משמעותית את ההכנסה החודשית שלכם בעתיד, עבורם הקדשנו את הכתבה הבאה בהמשך הגיליון הנוכחי

[למעבר מהיר
לכתבה](#)

פרישה לפנסיה

ביצוע נכון של הליך הפרישה, יכול להיות בעל משמעות כספית משמעותית עבורנו, ולכך נייחד את הכתבה הראשונה

[למעבר מהיר
לכתבה](#)

פרישה לפנסיה - לפרוש ולהמשיך לעבוד

ר' אברהם, בגיל 65 צעיר ברוחו ועובד במשרה מלאה, הופתע לשמוע שאף שהוא עובד, וטרם הגיע לגיל פרישה, באפשרותו לקבל מקרן הפנסיה קצבה חודשית, ובמקביל להמשיך לעבוד. הוא התקשר ל"קו הפתוח" להודות על הפרסום, וציין כי בכוונתו לבדוק את נושא המיסוי, ומסלולי הפרישה השונים לעומק ורק אז להגיש את התביעה.

אתה שורף אלפי שקלים כל חודש

לאחר שהודנו על המשוב ביקשנו להסב את תשומת לבו שהגם שחשוב לבדוק ולהבין, להתעכב אסור. כל חודש של דחיה הוא נזק של אלפי שקלים. בקרן פנסיה לא ניתן לבצע פרישה רטרואקטיבית, כך שכל חודש שחולף אתה מפסיד קצבה של אלפי שקלים אותה לא תוכל לקבל יותר לעולם. זה לא מדויק מחה ר' אברהם, בכל חודש שעובר 'מקדם ההמרה' שלי קטן והקצבה החודשית גדלה, ומלבד זאת בקרן הפנסיה אמרו לי שניתן לקבל רטרו 3 חודשים. בא נעשה חשבון הצענו, אם תתעכב חודש תפסיד כחמשת אלפים שקלים, ואילו הקצבה החודשית תגדל ב-7 ש"ח - יקח לך קרוב לשישים שנה לכסות את הדחיה הזו (ראו חישוב בטבלה), לא בטוח שזה רווחי.

מלדחות לא מרוויחים!!			
ר' אברהם בן 65 בקרן הפנסיה שלו צבורים מיליון ₪ מה יקרה אם יחליט לדחות את מועד הפרישה			
דחיה של	חודש הפרישה	סכום הקצבה החודשית	נקודת האיזון (ביחס לטבת תשפ"ג)
ללא דחיה	טבת תשפ"ג (01/23)	₪ 4,957	0
חודש	שבט תשפ"ג (02/23)	₪ 4,964	59 שנה
שנה	טבת תשפ"ד (01/24)	₪ 5,051	52 שנה
5 שנים	טבת תשפ"ח (01/28)	₪ 5,504	45 שנה
קבלת 3 חודשי רטרו	טבת תשפ"ג (01/23)	₪ 4,884	16.5 שנה
הסכומים אינם מדויקים, החישוב נערך להדגמה בלבד ואין להסתמך עליו			

בסדר, השתכנע ר' אברהם, אולם אני יכול לבקש 3 חודשי רטרו. נכון, השבנו לו, אך גם כעת אתה יכול לבקש זאת, כך שההפסד בלהמתין חודש נותר בעינו.

(אגב, כיוון שחישוב הרטרו מתבצע בצורה שונה, בקשת חודשים אלו יוצרת פער משמעותי יותר בקצבה כך ש'נקודת האיזון' שלהם היא בעוד כ 16-17 שנה, כפי המפורט בטבלה, ועליכם להחליט מה אתם מעדיפים סכום משמעותי כעת, או להרוויח בעוד 16 שנה).

מה עדיף

אם כך אגיש היום את מסמכי הפרישה, אמר ר' אברהם. רגע, ציננו את התלהבותו, עליך לבחור 'אחוז קצבה ב"ז' האם אתה מעוניין ב'תקופת הבטחה', ועוד (ראו מילון מושגים) בוודאי שאני מעוניין, מדוע לא? מפני שהדבר יקטין את הקצבה החודשית, ההפרש עשוי להגיע למאות שקלים לחודש ובעשרים השנה הקרובות בהם תקבל פנסיה בעז"ה הפער עשוי להיות יותר 150,000 ש"ח תלוי מה תבחר (ראו טבלה מצורפת - כמה עולה ביטוח לכסף)

מה באמת עדיף התעניין ר' אברהם, זו כבר החלטה שלך, השבנו, תלוי בן היתר במצב הבריאות שלך ושל בת הזוג, ומה המקורות הכספיים העומדים לרשותכם מלבד הפנסיה.

כמה עולה ביטוח לכסף?					
ר' אברהם בן 65 בקרן הפנסיה שלו צבורים מיליון ₪ הוא מתלבט כמה להפריש לקצבת ב"ז, והאם לקחת תקופת הבטחה					
כמה זה יעלה לו ? בכל משבצת מופיע הסכום החודשי הצפוי בהתאם לבחירתו, ההפרש עשוי להגיע למאות שקלים בחודש, זו עלות הביטוח לכך שנקבל את הכסף לתקופה ארוכה יותר.					
תקופת הבטחה					אחוז קצבה ב"ז ↓↓↓
240 חודשים	180 חודשים	120 חודשים	60 חודשים	ללא	
₪ 5,195	₪ 5,344	₪ 5,441	₪ 5,496	₪ 5,514	30%
₪ 5,152	₪ 5,283	₪ 5,365	₪ 5,412	₪ 5,427	40%
₪ 5,110	₪ 5,223	₪ 5,292	₪ 5,330	₪ 5,342	50%
₪ 5,068	₪ 5,164	₪ 5,220	₪ 5,251	₪ 5,260	60%
₪ 5,028	₪ 5,106	₪ 5,151	₪ 5,174	₪ 5,181	70%
₪ 4,987	₪ 5,050	₪ 5,083	₪ 5,099	₪ 5,104	80%
₪ 4,948	₪ 4,995	₪ 5,017	₪ 5,027	₪ 5,029	90%
₪ 4,909	₪ 4,941	₪ 4,953	₪ 4,956	₪ 4,957	100%
₪ 5,328	₪ 5,538	₪ 5,680	₪ 5,765	₪ 5,793	במקרה שאין ב"ז
הסכומים אינם מדויקים, החישוב נערך להדגמה בלבד ואין להסתמך עליו					

בלתי אפשרי

לא משנה, התעקש ר' אברהם, אגיש את הבקשה כעת, ובמידת הצורך אתקן בהמשך, זה בדיוק העניין, הסברנו, לאחר ביצוע הפרישה אין אפשרות לבצע שינויים. אפילו מסלול השקעה לא ניתן לשנות, אם שכחת לבחור במסלול הלכה, לא תוכל לשנות זאת, בוודאי שלא שינויים המשפיעים על 'מקדם ההמרה'.

להתייעץ

הסיפור עם ר' אברהם לא התרחש בצורה זו ממש, שכן באגודת ישראל לא עוסקים ביעוץ פנסיוני, לצורך כך יש לפנות ליעוץ מקצועי (לצורך הדגמה ניתן להעזר ב**סימולטור של 'הראל'**) אך סיפור זה עוזר לנו להבין מדוע אסור להתעכב בהיסוסים מיותרים שגורמים לנו לנזק של אלפי שקלים מדי חודש, ומאיך לחשיבות של בדיקת הדברים לעומק טרם ביצוע הליך הפרישה, בו לא ניתן לבצע שינויים לאחר מכן.

ננסה אמנם לתת במסגרת הכתבה מספר נקודות שיתנו לנו רקע, ויסייעו לנו לכלכל את צעדינו, יחד עם זאת לא נוכל לתת מענה לכל האפשרויות והמקרים, ומי שנזקק לכך מומלץ לפנות ליעוץ מקצועי.

פנסיה צוברת

בפנסיה צוברת, כלומר: ביטוח מנהלים וקרן פנסיה חדשה, ניתן לפרוש מגיל 60, הפרישה לא קשורה לשאלה האם אתם ממשיכים לעבוד או לא. ניתן להמשיך לעבוד ובמקביל לקבל את הקצבה מקרן הפנסיה. (חשוב לציין כי בניגוד לטעות הרווחת על המעסיק להמשיך להפריש לפנסיה, הפטור מהפרשת פנסיה לעובדים המקבלים קצבה הוא רק לעובדים שהתחילו לעבוד במקום העבודה הנוכחי לאחר גיל פרישה) כמעט בכל המקרים ככל שתפרשו בגיל צעיר יותר תקבלו בסופו של דבר יותר כסף מקרן הפנסיה/ביטוח המנהלים (כפי החישוב המופיע בתחילת הכתבה), ניתן לבצע בדיקה ולהעזר ב**סימולטור של 'הראל'**.

אם כי לעיתים עשויים להיות שיקולים נוספים שאינם קשורים לקרן הפנסיה, כך במקרה שהמשכורת יחד עם הפנסיה ייצרו חבות מס גבוהה, יתכן ששווה להמתין מגיל 60 עד גיל הפרישה בו ניתן לבצע 'קיבוע זכויות' ולאחר קבלת הפטור ממס לקבל קצבה גדולה יותר. ויש לבצע חישוב מדויק מה עדיף עבורכם. לעומת זאת אם יש לכם אפשרות להפטר מתשלום מס על הפנסיה (אתם מתגוררים בפריפריה, יש לכם קבלות על תרומות, או נקודות זיכוי בשל נכות שלכם או של בן משפחה) הרווחיות בקבלת הפנסיה מוקדם עולה (כשגם כאן תדרשו לתשלומי ביטוח לאומי גבוהים).

אם אתם מרוויחים שכר בינוני, עליכם לשים לב במסגרת בדיקת הכדאיות, כי קבלת פנסיה במקביל לעבודה תגרום להפסקת זכויותכם למענק עבודה, מה שעשוי להיות הפסד של מאות שקלים בחודש. דוגמא נוספת אותה ככל הנראה אף יועץ פרישה לא יציין בפניכם, היא דווקא עבור אלו שהפסיקו כעת את עבודתם ובאפשרותם לקבל דמי אבטלה, ובמידה ויקבלו פנסיה זו תקוזז מדמי האבטלה. **בכל אופן את החישובים והבדיקות לא כדאי לדחות 'לאחרי החגים', כיוון שבדרך כלל לא ניתן לפרוש רטרואקטיבית וכל חודש של דחיה יעלה לכם כסף רב.**

משיכה הונית

מעבר לשאלה מתי לפרוש, ולהליך 'קיבוע הזכויות' לצורך הסדרת זכויות המס, ישנן נקודות נוספות לבדיקה, פעמים רבות ישנה אפשרות למשוך חלק מהכספים באופן הוני (כלומר למשוך אותם בפעם אחת, פטורים ממס ולא כקצבה חודשית), למרות שנחסכו כקצבתיים החייבים ב-35% מס במועד המשיכה, זאת בכספים שהופקדו לפני 2000, או כאשר גם לאחר המשיכה תשאר קצבה בסיסית של כ-4,600 ש"ח.

נקודות נוספות שיש לשים אליהם לב, הם בחירת מסלול השקעה שישפיע על גובה הקצבה בעתיד (מסלול כללי, סולידי, מניות או הלכה), וכן לבחור את מסלול הפרישה הכולל את אחוז הקצבה שיופרש לבן הזוג ותקופת ההבטחה, שגם להם השלכה על ההכנסה החודשית כפי שפירטנו בסיפורו של ר' אברהם, וכן האם ברצונכם לקבל את 3 חודשי הרטרו. לאחר ביצוע הפרישה אין אפשרות לשינויים כל שהם.

פנסיה ותיקה

בפנסיה ותיקה, אין אפשרות לבחור מסלולי פרישה. חישוב הקצבה מתבצע באופן קבוע הינו 2% עבור כל שנת עבודה, עד למקסימום של 70% מהשכר (קיימות מספר שיטות חישוב לגבי השכר הקובע), אולם חשוב לדעת כי גם בפנסיה ותיקה, החל מגיל פרישה קיימת האפשרות להמשיך לעבוד ולקבל קצבה במקביל, זאת בתנאי שאת ההפרשות מכאן ואילך המעסיק יפריש לקרן חדשה ולא לקרן הוותיקה. גם כאן בדרך כלל רצוי לעשות זאת, ואין סיבה להתעכב בפרישה לאחר שצברתם כבר 35 שנות ותק, המזכים אתכם ב 70% מהשכר. חשוב להדגיש כי בקרנות הותיקות 'שבהסדר', לא ניתן למשוך את כספי הפיצויים המגיעים לכם, ובמידה ומשכתם אפילו כסף קטן מכספי הפיצויים אתם עשויים להפסיד את כל הפנסיה. גב' איזנפלד מספרת לנו כי נתקלה במקרה בו בשל משיכה של כספי פיצויים בסך 40,000 ש"ח, נשללה קצבת הפנסיה בשווי צפוי של מיליון וחצי ש"ח במצטבר, ראו הוזרתם.

חשוב לדעת: בפנסיה ותיקה ניתן לבצע פרישה רטרואקטיבית עד 7 שנים (כמובן, בתנאי שלא הפרישו עבורכם בעבור תקופה זו לקרן).

פנסיה תקציבית

בפנסיה תקציבית אין כמעט מה לעשות, הנתונים קבועים, ואת הפנסיה מתחילים לקבל רק לאחר סיום העבודה. הדבר היחיד שבכל אופן באפשרותכם להשפיע עליו וגם זאת בצורה מוגבלת, הוא גובה השכר הקובע (השכר בשנה האחרונה) עליכם להזהר מצמצם שעות העבודה והרודת השכר, ואם רק קיימת אפשרות יש לפעול על מנת להגדיל את השכר ולו לתקופה בשנה האחרונה. אם אתם מוכרחים לצמצם את שעות העבודה והשכר, יתכן ועדיף לכם לפרוש, בשכר גבוה, רצוי להתייעץ עם איש מקצוע. אגב, מי יש באפשרותו לעבור למסגרת עבודה חדשה בשכר דומה, יוכל להנות מקבלת הקצבה במקביל למשכורת.

אחוז קצבה בן זוג - בפנסיה צוברת, ישנה אפשרות לבחור כמה כסף יקבל ב"ז השני לאחר פטירת מקבל הפנסיה. ככל שאחוז הקצבה לב"ז יהיה גבוה יותר, כך יגדל מקדם ההמרה, ותקטן הקצבה החודשית.

בקרנות ותיקות ופנסיה תקציבית אחוז הקצבה לב"ז עומד על 60% ללא אפשרות שינוי.

ביטוח מנהלים - פנסיה צוברת הדומה מעט לקרן פנסיה, עם מספר הבדלים בין היתר באופן הכיסוי הביטוחי, בעלות דמי הניהול שגבוהה יותר, וכן הבדלים במקרה פטירה ובעת הפרישה.

כיום בד"כ קרן פנסיה עדיפה על ביטוח מנהלים, אולם למי שהצטרפו לביטוח מנהלים עד 2001 ישנו מקדם מובטח נמוך, אשר בו כדאיות כלכלית, המקדמים שניתנו בין השנים 2001-2012 אינם כדאיים במרבית המקרים (ראו ערכים: מקדם המרה, מקדם מובטח)

דמי ניהול - אחוז מתוך הכסף אותו גובה קרן הפנסיה תמורת ניהול הכספים, דמי הניהול מחולקים לשניים 'דמי ניהול מהצבירה' סכום שנגבה אחת לשנה מכל הכסף הצבור בקרן הפנסיה (כיום בד"כ בסביבות 0.15%-0.25%, יש שמשלמים זול יותר או יקר יותר עד 0.5%), ודמי ניהול מהפקדה הנגבים מכל סכום שאתם מפקידים לקרן הפנסיה (בד"כ 1%-2% אולם יש המשלמים אפילו 6%). לדמי הניהול משמעות גדולה על הפנסיה שתהיה לכם, ומומלץ לנסות להוזילם.

החברות מתמחרות בצורה שונה את דמי הניהול מהצבירה ומההפקדה מה שמקשה על ההשוואה. למרבית האנשים שכבר הספיקו לצבור סכום נאה 'דמי הניהול מהצבירה' משמעותיים יותר. ניתן להעזר במחשבון משרד האוצר [כאן](#) לבדיקה מדויקת.

מקדם המרה - מושג יסוד בכל הנוגע לפרישה לפנסיה בפנסיה צוברת (קרן פנסיה או ביטוח מנהלים).

ראשית ננסה להסביר במילים פשוטות מהו מקדם המרה. בעת הפרישה לפנסיה מחלקים את הסכום הצבור במקדם המרה - מספר המשקלל בין היתר את מספר החודשים שצופה החברה לשלם את הקצבה בהתאם לגילכם וזהו הסכום אותו תקבלו בקצבת הפנסיה מדי חודש. לדוגמא, אדם שצבר מיליון ש"ח בקרן הפנסיה, אם מקדם ההמרה שלו יהיה 200, סכום הקצבה החודשית יעמוד על 5,000 ש"ח, בעוד שמקדם המרה של 190 יניב קצבה חודשית של 5,263 ש"ח. ואם מדובר על מקדם המרה 170 (מקדם מובטח בביטוח מנהלים ישן) הקצבה החודשית תגדל ל-5,882 ש"ח.

כיצד נקבע מקדם ההמרה? מקדם ההמרה נקבע מעת לעת על ידי רשות שוק ההון בהתאם לתוחלת החיים הצפויה ונתונים נוספים כדוגמת גיל, מצב משפחתי ועוד. יודגש, כי מקדם ההמרה משתנה בהתאם לגיל בו בחרתם לפרוש, אחוז הקצבה לב"ז, והתקופה המובטחת, ועל כן רצוי להתייעץ עם אנשי מקצוע טרם קבלת החלטה בנושאים אלו.

מקדם מובטח - בפוליסות ביטוח מנהלים ששווקו עד תשע"ב (2012) נקבע מקדם מובטח, בו חברת הביטוח מתחייבת על מקדם המרה מובטח שלא ישתנה גם אם תוחלת החיים תעלה, אולם ישנו הבדל מהותי בין פוליסות ששווקו עד תמוז תשס"א (6/2001) להן נקבע מקדם מובטח איכותי שעמד על כ-160-170, מה שעשוי לגרום לקצבה גדולה משמעותית, ועל כן בדרך כלל (אך לא תמיד) חשוב לשמור על פוליסות אלו גם בעת מעבר עבודה, חרף

מכיוון ובחירה בתקופת הבטחה מגדילה את מקדם ההמרה ומקטינה את הקצבה החודשית, מומלץ לבדוק היטב מה היא האפשרות הרווחית עבורכם, ובמידת הצורך להתייעץ עם יועץ פרישה מנוסה.

פנסיה ותיקה - קרנות פנסיה שהיו נהוגות עד תשנ"ה (1995) אז נסגרו לקליטת מבוטחים חדשים מכיוון שהתברר כי המודל לא כלכלי, הקרנות הוותיקות מהוות שילוב של פנסיה צוברת עם פנסיה תקציבית. מחד, העובד והמעסיק מפרישים לקרן הפנסיה כסף, אך מאידך גובה הקצבה נקבע בדומה לפנסיה תקציבית לא על פי הצבירה אלא לפי גובה השכר ומספר שנות העבודה (2% לכל שנת עבודה עד לקצבה בגובה 70% מהשכר). בקרנות הפנסיה הוותיקות קיימות שיטות שונות לחישוב השכר הקובע.

פנסיה צוברת - הפנסיה הנהוגה כיום, ובמקרים מסוימים גם בעבר. במסגרת זו העובד והמעסיק מפרישים כסף לקופת חיסכון, כאשר בעת פרישת העובד, מחלקים את הכסף שבקופה על פי מספר החודשים שנקבע במקדם ההמרה המשתנה בהתאם לתוחלת החיים והבטחת תשואות בעת הפרישה, ובהתאם לכך נקבעת הקצבה.

פנסיה צוברת כוללת בין היתר - קרנות פנסיה חדשות (מה שמצוי כיום), ביטוח מנהלים וקופת גמל.

פנסיה תקציבית - הסדר שהיה קיים עד תשס"ב (2002) עבור עובדי הוראה, מדינה, רשויות מקומיות וגופים ציבוריים נוספים, בהסדר זה העובד לא מפריש כסף לפנסיה, אלא המעסיק הוא זה שנושא באחריות לקצבה. החל מתשס"ג (2003) גם אלו שנכללים במסגרת זו, 'נאלצים' להפריש 2% עבור הפנסיה, סכום נמוך בהרבה מזה של שאר העובדים במשק המפרישים לפחות 6% משכרם.

בפנסיה תקציבית גובה הקצבה נקבע על פי השכר האחרון, כאשר על כל שנת עבודה מקבלים 2% מהשכר עד למקסימום של 70% מהשכר.

פנסיות נכות - קצבה הניתנת למבוטחים בקרן פנסיה שאיבדו את כושר עבודתם.

פרישה - הליך בו מתחילים לקבל את קצבת הפנסיה מדי חודש. בפנסיה צוברת, ולעיתים אף בפנסיה ותיקה, ניתן לקבל קצבה במקביל להמשך העבודה, כך שלמעשה על כל חודש שעובר אתם מפסידים כסף אם אינכם מקבלים את הקצבה.

רצוי לבצע את הליך הפרישה בהתייעצות עם יועץ פרישה מנוסה, שאינו משווק מטעם גוף המנהל כספים מה שעלול ליצור אינטרס להעברת כספים שלא לצורך.

קיבוע זכויות - הליך המאפשר קבלת פטור ממס מקצבת הפנסיה, כולה או חלקה ופטור ממס על כספים שצברתם בקופות וחייבים במס במשיכה מומלץ מאוד לקבל יעוץ מקצועי לצורך ביצוע התהליך.

אגב, יצוין כי לצורך ביצוע ההליך יתכן שתדרשו לטפסי 161 מכל המעסיקים אצלם עבדתם

בעבר, ועל כן חשוב לשמור טפסים אלו עד גיל פרישה.

תקופת הבטחה - אפשרות הקיימת בפנסיה צוברת (קרן פנסיה/ביטוח מנהלים). תקופה בה החברה המנהלת מתחייבת לשלם את תשלומי הפנסיה המגיעים למפריש, ואף במקרה שיסתלק מהעולם, הכסף יועבר לשאירים/מוטבים. תקופת הבטחה בקרן פנסיה יכולה להיות עד 240 חודשים, ובלבד שלא תעבור את גיל 67.

דמי ניהול הגבוהים. לעומת פוליסות ששווקו בשנים תשס"א-תשע"ב (2001-2012) להן מקדמים מובטחים גרועים, הגבוהים אף מהמקדמים הקיימים כיום, בעוד עלות דמי ניהול בביטוח מנהלים יקרה בהרבה, ועל כן בד"כ מומלץ לנוטשם. אם כי כמובן שיש לבדוק כל מקרה לגופו. גם בפוליסות עם מקדם מובטח ישנו שינוי בגובה המקדם עקב גיל הפרישה, תקופה מבוטחת וכדומה.

נקודת איזון - הזמן בו נכסה את הסכום אותו היינו מקבלים בחודשים שהפסדנו בדחיית הפנסיה, באמצעות קבלת סכום גדול יותר בקצבה החודשית.

פנסיה לצעירים

כתבה - בשווי שני מיליון שקל

- < האם גם צעירים צריכים להתעניין בפנסיה
- < האם יתכן שתרוויחו שני מיליון ש"ח מהכתבה הנוכחית?
- < מה עלול לקרות לכסף שלכם ביום ההולדת של גיל 50?
- < כיצד ניתן להרוויח כסף בקלות וללא מאמץ?
- < מהו הסדר ריסק?

במהלך שנות החיים, בעת שאנו מפרישים מדי חודש לפנסיה, ישנן 5 נקודות עיקריות עליהן יש לתת את הדעת בכל הנוגע לפנסיה: תשואות, דמי ניהול, הסדר ריסק, החלפת מקום עבודה או פנסיה, משיכת כספי פיצויים.

לחץ למעבר מהיר ישירות לנושאים

ריבית דריבית

הנושא החשוב ביותר הינו - **תשואות!** הכסף שהפרשתם שוכב בקרן הפנסיה במשך שנים, ולתשואה שיצבור יש השלכה מהותית על גובה הפנסיה שלכם. כולנו מודעים לכך, אולם לא תמיד אנו מבינים עד כמה ההבדל דרמטי, ויכול להגיע לאלפי שקלים בחודש. וכפי שמקובל לומר בשמו של המדען אלברט איינשטיין "אפקט ריבית דריבית היא הפלא השמיני בתבל. מי שמבין זאת, מרוויח. מי שלא – משלם". נקח לדוגמה את ראובן שמרוויח 8,000 ש"ח לחודש, כך שהוא מפריש מדי חודש כאלף חמש מאות ש"ח לפנסיה. במהלך 35 שנות עבודה צפוי ראובן להפריש יותר מ-600,000 ש"ח, אולם בפועל הסכום שיקבל יהיה גבוה בהרבה, שכן לאורך השנים הכסף לא נח על זרי דפנה וצבר רווחים.

לרווח שהכסף צבר השפעה דרמטית על גובה הפנסיה החודשית שלו. עד כמה דרמטית? נמשיך עם ראובן. בהנחה שבחר במסלול סולידי שהניב רווח ממוצע צנוע יחסית של 5% הוא הרוויח במהלך השנים (החישוב בוצע ללא קיזוז דמי ניהול) מיליון ושבעים אלף ש"ח, כך שהסכום הכולל של הפנסיה יעמוד על מיליון ושבע מאות אלף. לעומת זאת אם היה בוחר במסלול רווחי יותר עם תשואה ממוצעת של 8%, הרווח יזנק פי 2.5 לשני מיליון שבע מאות וחמישים אלף, כך שהסכום הכולל של הפנסיה יעמוד על שלוש מיליון ושלש מאות אלף. כך שהקצבה החודשית תכפיל את עצמה. ההבדל בהכנסה החודשית יהיה בסביבות 8,000 ש"ח לחודש (תלוי במקדם ההמרה כמובן), ותהיה לו השלכה מהותית על איכות החיים של ראובן בגיל הזקנה.

איך הרווח גדל ביותר מפי שניים, שעה שאת אחוזי הרווח לא הכפלנו?

התשובה על כך נעוצה בכך 'הריבית דריבית' כיוון שכל סכום שהרווחנו מצטרף לקרן, ובשנים שלאחר מכן התשואה נצברת גם בגינו. כך הבדל נמוך באחוזי הרווח הניב הבדל גבוה בסכום הסופי.

למחשבון ריבית דריבית לחצו [כאן](#)

איך בוחרים מסלול ?

אין תשובה חד משמעית מהו המסלול המומלץ, שכן תשואות שהניבה חברה מסוימת, או מסלול כל שהוא בעבר, אינם ערובה לתשואה עתידית, אך באופן כללי ההמלצה הרווחת בשוק היא, שכאשר מדובר בכספי פנסיה המופקדים לטווח ארוך רצוי הוא לפנות לאפיק מנייתי, כי על אף תנודתיות שוק ההון, מקובל להניח שלטווח ארוך זוהי השקעה רווחית. כמובן שכאשר מתקרבים לפרישה, יש למצוא נקודת זמן מתאימה בה ערך המניות גבוה, ולעבור למסלול סולידי.

למרבה הצער רובנו לא מודעים למסלול ההשקעה בו צועד כספנו בדרכו לגרוף עבורנו תשואות ורווחים. בעקבות כך בשנת תשע"ו קבעה רשות שוק ההון, כי על קרנות הפנסיה יאסר לצרף לקוחות חדשים למסלול 'כללי' כפי שהיה עד אז, והם יאלצו להקים מסלולי השקעה תואמי גיל. כלומר מסלול ללקוחות עד גיל 50, שיהיה יותר מנייתי, מסלול ללקוחות בגיל 50-60 בו יונמך הסיכון, ומסלול נוסף ללקוחות מעל גיל 60, כאשר לקוחות חדשים יצורפו למסלולים בהתאם לגיל, ובהגיע הגיל המתאים יועברו למסלול הבא בתור (מלבד בחברת 'מנורה' בה המסלולים בנויים בצורה שונה מעט).

לכאורה נפלא, אלא שכרגיל, איננו יכולים לסמוך שהמדינה תעשה עבורנו את הדברים באופן מושלם. נותרו א"כ מספר בעיות. ראשית, הלקוחות הקיימים נותרו במסלולים הישנים. שנית, גם במסלול ללקוחות עד גיל 50, אחוז ההשקעה במניות לא מספק ועומד על כמחצית מההפקדה, וכאשר עסקינן באנשים צעירים לכאורה מתבקשת חשיפה גבוהה יותר למניות. שלישית, כאשר אדם מגיע לגיל 50 או 60 הוא עובר אוטומטית למסלול עם חשיפה מופחתת למניות, אף אם כרגע זו בדיוק תקופה קשה בשוק ההון (כמו התקופה הנוכחית) וכך הוא מקבע את ההפסד שלו, ולא נשאר להמתין לעליה הבאה בשוקי ההון.

רביעית, וחשוב במיוחד, המגזר החרדי שבוחר במסלול הלכה, לא זוכה להנות מההוראות הקובעות השקעה מוגברת במניות, ואכן הדבר ניכר בתוצאות המסלולים, בעוד המסלולים המנייתיים הניבו תשואה שנתית ממוצעת של 7.7% בחמשת השנים האחרונות (למרות הנפילות בשוקי ההון בשנה האחרונה), מסלולי ההלכה הניבו תשואה ממוצעת של 5% בלבד (נתוני התשואות בהתאם לפרסומי 'מיי גמל').

מסלולים צמודים

הפתרון הינו ככל הנראה במסלולים הצמודים למדדי מניות בחו"ל (דוגמת S&P 500 ואחרים), שהוקמו בשנים האחרונות כמעט בכל החברות, ובמקרים רבים אף זוכים לכשרויות מהודרות (ראו [כאן](#) פירוט קרנות כשרות) ומושקעים במניות כמעט באופן מלא, כך שהם מתאימים למי שנותרו להם מספיק שנים עד הפרישה והם יכולים להרשות לעצמם לחוות נפילות ולהמתין לעליות שיגיעו בשנים שלאחר מכן.

בעת שמתקרבים לגיל פרישה, יש לאתר זמן מתאים של גאות בשוק ולעבור למסלול בטוח.

אם אתם נמצאים במסלול תואם גיל, ואתם מתקרבים לגיל 50 או 60 יתכן וכדאי לבטל את המעבר האוטומטי כעת כששוק ההון בשפל ולקבע את ההפסד, אם כי מכיוון ומסלולים אלו נפתחו רק לפני מספר שנים, מרבית האנשים בגיל הרלוונטי אינם במסלול זה.

לסיום נושא זה נציין, כי לצורך שינוי מסלול של כספי הפיצויים הצבורים, נדרשת הסכמת המעסיק, אם כי לגבי כספי הפיצויים יש לזכור שיתכן ותמשכו אותם עוד לפני גיל פרישה, ויש לבחור מסלול תואם.

בכספי התגמולים אתם קובעים בעצמכם את המסלול ללא צורך בהסכמת המעסיק.

יודגש כי על כל אחד לבדוק את הנתונים בעצמו ולקבל החלטה אישית - המידע בכתבה מובא כרקע כללי בלבד ולא כהמלצה להשקעה, כמו"כ צוות 'הקו הפתוח' וסניפי אגודת ישראל אינם מוסמכים לייעץ בנושא, ולא יוכלו להמליץ על חברה או מסלול מסוימים מעבר למידע הכללי המופיע בכתבה.

דמי ניהול

נמשיך עם המקרה המקרה של ראובן ונבדוק את השלכת דמי הניהול על הפנסיה.

מה יהיה ההפרש אם ראובן ישלם 0.3% מהצבירה ו-3% מההפקדה, לעומת האפשרות שיתמקח עם החברה, ויחסוך בדמי הניהול כך שישלם 0.15% מהצבירה ו-1.5% מההפקדה,

ובכן, הקצבה החודשית שלו תגדל ביותר מ-500 ש"ח כפול עשרים שנה בהן יקבל פנסיה מדובר בהפרש של יותר מ-120,000 ש"ח, והכל מהבדל קטן בדמי הניהול.

חשוב לציין כי אף שנושא התשואות משפיע על הסכום העתידי יותר מדמי הניהול, הרי שאת התשואות לא ניתן לחזות מראש, ואילו דמי הניהול הם בידים שלנו.

דמי הניהול מורכבים משני חלקים, דמי ניהול מהצבירה ומההפקדה, ככל שהספקתם לצבור סכום גבוה יותר עליכם להתמקד בדמי הניהול מהצבירה, המהווים את עיקר התשלום, כיוון שהם על סכום גבוה בהרבה וחוזרים מדי שנה, אף שהם נמוכים יותר מדמי הניהול מההפקדה, בהם אנו נוטים לעיתים להתמקד.

יודגש, כי מפניות רבות שהגיעו עלינו עולה, כי תופעה של תשלום דמי ניהול גבוהים נפוצה (בפרט אצל מעסיקים

הסדר ריסק

למי שלא יודע חשוב לעדכן, כי קרן הפנסיה מלבד הצבירה לעת זקנה כוללת ביטוח אובדן כושר עבודה בו תוכלו בעת מחלה לקבל פנסיה נכות, וכן ביטוח שארים למקרה מות, על כן במקרה של הפסקת עבודה זמנית או החלפת מקום עבודה, חשוב להקפיד להפעיל הסדר ריסק (הסדר בו נגבית עלות הכיסוי הביטוחי בלבד ללא הפקדת תגמולים לקרן הפנסיה), כך שהכיסוי הביטוחי ימשך, ולא תאבדו את הרצף, מה שעשוי לגרום נזק משמעותי בעתיד, עקב הצורך בתקופת אכשרה של חמש שנים לבעיות רפואיות קיימות. חשוב לציין כי עד 5 חודשים הסדר הריסק מופעל אוטומטית, אלא אם בחרתם לבטלו. לתקופה ארוכה יותר עליכם לבקש את הפעלת ההסדר, כאשר התקופה המקסימלית לשהיה בהסדר היא שנתיים.

החלפת מקום עבודה או קרן פנסיה

מעלה נוספת יש בהפעלת הסדר ריסק בעת עזיבת מקום עבודה, בכך שקרן הפנסיה נותרת פעילה, וכאשר אתם מצטרפים למקום עבודה חדש המעסיק ידרש להפריש עבורכם פנסיה מיום העבודה הראשון (רטרואקטיבית לאחר שתשלימו שלשה חודשי עבודה) ולא רק לאחר חצי שנה מתחילת העבודה כמו לעובדים ללא קרן פנסיה פעילה. בנוסף, כספי הפנסיה במקום החדש, יופרשו לקרן הקיימת בהם צברתם כבר תקופת ותק ובחרתם את מסלול ההשקעה ודמי הניהול.

במקרה שהמעסיק מעוניין להפקיד לקרן פנסיה אחרת, או אם סתם כך מחליפים חברת פנסיה במקום העבודה, חשוב שתדעו כי על פי חוק אתם היחידים שרשאים לקבוע לאיזו חברת פנסיה יופקד הכסף. אך במקרה שאתם מעונינים להעביר את הכסף לחברה אחרת, או אם כפי המקובל אתם מעונינים לקבל את הכרעת המעסיק לגבי חברת הפנסיה, ולא להקשות עליו בהעברת כספים לחברות שונות, חשוב שתקפידו לבצע נידוד קרן פנסיה, מה שיגרום לשמירת הרצף הביטוחי ולכך שלא יוחרגו בעיות רפואיות קיימות. אם לא תבצעו הליך נידוד כנדרש אלא רק תתחילו להפקיד לקרן פנסיה חדשה תוך השארת הכסף הצבור בקרן הקודמת, אתם עלולים לאבד את הרצף הביטוחי.

במידה ואתם סובלים מבעיה רפואית, מומלץ להתייעץ ולבדוק קודם ביצוע מעבר פנסיה ולוודאות שזכויותיכם לא נפגעות.

פיצוי פיטורין

בעת סיום עבודה, אתם יכולים למשוך את כספי הפיצויים הצבורים בקרן הפנסיה, אך עליכם לזכור כי משיכת הכספים כעת, תצמצם את קצבת הפנסיה החודשית שלכם בעתיד (הן מחמת גריעת הסכום מהכסף הצבור בקופה, והן מחמת ניצול חלקי של הפטור ממס על כספי הפנסיה) כך שיש לשקול את הצורך בכסף כעת לעומת הצורך העתידי.

האם כסף נמצא ?

לסיום חשוב לציין - נתקלנו במקרים שעובדים גילו בשלב מתקדם, כי לאורך שנים המעסיק לא העביר את הכספים שגבה מהם לקרן הפנסיה, ועמדו בפני שוקת שבורה. לכן חשוב מאד לעקוב מעת לעת אחר דו"חות חברת הפנסיה ולוודא שאכן המעסיק מעביר לקרן הפנסיה את הכספים אותם הוא נדרש להעביר.

ניתן להעזר לשם כך גם ב**מסלוקה הפנסיונית** שתשלח לכם עדכון תקופתי האם הכסף הופקד, תמורת תשלום סמלי.

במידה וברצונכם לבדוק האם קיימים לכם קרנות פנסיה/חסכונות ישנים שאינם מודעים אליהם ניתן להעזר ב'**הכסף' או ב'מסלוקה הפנסיונית'**

הסתבתם ? נאבדים בסבך הביוקורטיה ?
ה'קו הפתוח' של אגודת ישראל עומד לשירותכם
למיצוי זכויותיכם מול משרדי הממשלה

טלפון: 03-5600-700 | פקס: 03-5600-701 | אימייל: 035600700@agudat-i.org אגודת ישראל

להצטרפות ל'סוכני הזכויות' **לחץ כאן**
להצטרפות לרשימת התפוצה הרגילה **לחץ כאן**

לעדכון הרשמתכם לחץ כאן

הקו הפתוח

מוזמנים להקשר לקו הפגיו

03-5-600-700 שולוחה 1

דוא"ל: kav@agudat-i.org

בימים א'-ה'

בין השעות 10:00-14:00

פקס: 03-5600-701 | קו ההודעות: 03-5600-702

הודעה זו נשלחה עבור kav@agudat-i.org

להסרה מכל רשימות התפוצה לחץ כאן

נשלח באמצעות מערכת הדיוור של 3 פינות אתרים.